

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกชุดขนมมงคลไทยด้วยการแกะสลักสบู่ Developing Auspicious Thai Dessert Product with Soap Carving Techniques

ศักรินทร์ หงส์รัตนวารกิจ^{1*} สุวนันท์ บุญเรือง² ปัทมาปณี สีสุราษ² และ ณัฐริกา เจริญนันต์²
Sakarin Hongrattanavorakit^{1*} Suwanan Bunrueang² Pattamapanee Seesuiad²
and Natharika Jaroennanand²

Received 24 มิถุนายน 2566 Revised 10 มกราคม 2567 Accepted 26 มกราคม 2567

บทคัดย่อ

งานวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกชุดขนมมงคลไทยด้วยการแกะสลักสบู่ และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกชุดขนมมงคลไทยด้วยการแกะสลักสบู่ ผู้วิจัยได้ผลิตสบู่แกะสลักจากเศษสบู่เหลือใช้ จากนั้นกำหนดวิธีการลงสีสีสำหรับนำมาผสมในเนื้อสบู่และสีที่เหมาะสมสำหรับนำมาระบายสีสบู่ เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน พิจารณาเลือกวิธีที่เหมาะสมเพื่อนำไปพัฒนาผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกชุดขนมมงคลไทยด้วยการแกะสลักสบู่ด้านวิธีการลงสี การผสมสบู่และเฉดสี แล้วนำผลิตภัณฑ์ที่ได้ไปสำรวจความพึงพอใจด้วยแบบสอบถามความพึงพอใจ กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ ได้แก่ บุคคลทั่วไปจำนวน 100 คน โดยเลือกแบบบังเอิญ นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย ผลการวิจัยพบว่าผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่เลือกวิธีการลงสีโดยการระบายด้วยสีย้อมผ้าบาติก ความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยด้านผลิตภัณฑ์พึงพอใจในรูปแบบการจัดที่ค่าเฉลี่ย 4.54 ด้านวัสดุพึงพอใจในด้านความเหมาะสมของวัสดุที่ใช้ที่ค่าเฉลี่ย 4.70 ด้านประโยชน์ใช้สอยให้เป็นด้านของขวัญ/ของที่ระลึกที่ค่าเฉลี่ย 4.84 และด้านสถานที่จัดจำหน่ายพึงพอใจในศูนย์จำหน่ายสินค้า OTOP ที่ค่าเฉลี่ย 4.52

คำสำคัญ : ของที่ระลึก, ขนมมงคลไทย, การแกะสลักสบู่

¹ อาจารย์, คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

¹ Lecturer, Faculty of Home Economics, Rajamangala University of Technology Phra Nakhon

² นักศึกษา, คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

² Student, Faculty of Home Economics, Rajamangala University of Technology Phra Nakhon

* ผู้ประสานงานนิพนธ์ e-mail : sakkarin.ho@rmutp.ac.th

Abstract

The research aims to develop an auspicious Thai dessert using soap carving skills and to study the target group's degree of product satisfaction. The sculpted soaps were produced from residual soap, and then they were specified with a painting method, including colors to be mixed into the soap and colors suitable for coloring the soap. The soap carvings were chosen after consulting with the five specialists in terms of coloring technique, soap mixture, and soap paint hue. After that, the samples are created and examined to ensure that they meet the needs of the 100-person target group by accidental sampling. Mean values, percentages, and frequencies were used to examine the collected data. The outcome demonstrated that most specialists choose painting as their coloring technique and paint using a color made of batik dye. The satisfaction of the target group with product development is at its highest level in all aspects. In terms of product satisfaction scores, they were at 4.54; suitability of the materials used scores were at 4.70; product utility used as gifts or souvenirs scores were at 4.84; and distribution channel scores at OTOP centers were at 4.52.

Keywords: Souvenir, Auspicious Thai dessert, Carving technique

1. บทนำ

การแกะสลักผักและผลไม้ซึ่งมีอายุการใช้งานสั้น เน่าเสียได้ง่าย จึงหาวัสดุเนื้ออ่อนที่สามารถแกะสลักและคงความสวยงามอยู่ได้นานมาใช้ สบู่จึงเป็นวัสดุหนึ่งที่มีคุณสมบัติที่ต้องการสามารถวางอบในห้องหรือตู้ให้มีกลิ่นหอมอีกด้วย (มณีรัตน์ จันทนะผลิน, 2544) การพัฒนาผลิตภัณฑ์สบู่แกะสลักเป็นของฝากและของที่ระลึกควรมีการพัฒนารูปแบบให้เหมาะสมกับสมัยนิยม มีความแตกต่างจากรูปแบบเดิม ๆ เพื่อสร้างความสนใจและความต้องการให้แก่ผู้บริโภคอันจะเป็นส่วนหนึ่งของการขยายตลาดของที่ระลึกในประเทศไทย (สุกัญญา จันทกุล และคณะ, 2561)

ขนมมงคลไทย เป็นขนมที่มีการทำมาตั้งแต่สมัยโบราณ แสดงถึงภูมิปัญญาในการผสมผสานวัตถุดิบท้องถิ่นที่นำมาปรุงแต่งเป็นขนมได้หลากหลาย ขนมมงคลไทยนอกจากจะมีรสชาติที่น่าลิ้มลองชวนหลงใหลแล้ว ยังมีเอกลักษณ์ที่โดดเด่น บ่งบอกถึงลักษณะของคนไทยว่าเป็นอย่างไร เพราะขนมแต่ละชนิดล้วนมีเสน่ห์อันแยบยล บ่งชี้ถึงความละเอียดลออ ความประณีต วิจิตรบรรจงของผู้ทำได้อย่างดีเยี่ยม ขนมมงคลไทยมักจะถูกนำไปใช้ในงานพิธีกรรมต่าง ๆ มากมาย เช่น งานบุญแต่ละเทศกาล งานแต่งงานขึ้นบ้านใหม่ งานบวช เป็นต้น ขนมมงคลไทยที่คุ้นหน้าคุ้นตาเป็นที่รู้จักกันเป็นอย่างดี ก็จะมีขนมตระกูลทองทั้งหลาย เช่น ขนมทองหยิบ ขนมทองหยอด ขนมฝอยทอง ขนมทองเอก เป็นต้น ซึ่งความเป็นจริงแล้วขนมมงคลไทยมีมากมายกว่าที่คิด ชื่อของขนมก็มักจะสอดคล้องกับนามอันมงคลซึ่งสามารถนำไปใช้ให้เหมาะกับเทศกาลหรือโอกาสต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี (วิภาวัน จุลยา, 2557) จากการศึกษาขนมมงคลไทย พบว่านิยมใช้งานพิธีต่าง ๆ และ

แสดงถึงเอกลักษณ์ความเป็นไทย ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะพัฒนาผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกชุดขนมมงคลไทยด้วยการแกะสลักสับูประกอบกับท้องตลาดยังไม่มี การแกะสลักขนมมงคลไทยด้วยสับู มีแต่ การปั้นขนมมงคลไทยเป็นของที่ระลึก ซึ่งของที่ระลึกใช้เป็นสิ่งเพื่อหวังผลทางด้านความทรงจำ การคิดถึงในเรื่องราวที่ได้เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์เพื่อก่อให้เกิดความประทับใจและความรู้สึกอันดี ต่อบุคคล สถานที่

ผู้วิจัยจึงคิดที่จะนำเศษสับูที่เหลือทิ้งจากการแกะสลักมาหลอมเป็นก้อนใหม่และนำมา แกะสลักเป็นขนมมงคลไทยตระกูลทองเพื่อใช้เป็นของที่ระลึก อีกทั้งยังเป็นแนวทางสำหรับผู้สนใจ ในงานแกะสลักนำไปพัฒนาต่อยอดความรู้ สร้างผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกสร้างเศรษฐกิจเพิ่มรายได้ และเพื่ออนุรักษ์งานศิลปวัฒนธรรมของชาติให้คงอยู่ต่อไป

2. วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกชุดขนมมงคลไทยด้วยการแกะสลักสับู
- 2.2 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกชุดขนมมงคลไทยด้วยการแกะสลักสับู

3. ระเบียบวิธีวิจัย

- 3.1 วิธีการดำเนินงานเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกชุดขนมมงคลไทยด้วยการแกะสลักสับู

3.1.1 วิธีการทำสับูนำเศษสับูตำให้ละเอียดตามปริมาณที่กำหนดดังตารางที่ 1 โดย ควบคุมตัวแปรคงที่คือความร้อน 80 องศาเซลเซียส ระยะเวลา 20 นาที นำน้ำ เศษสับู กลีเซอริน ตามปริมาณที่กำหนด มาตั้งไฟ คนเป็นระยะ ๆ คนไปในทางเดียวกัน เมื่อส่วนผสมละลายหมดแล้ว ยกออกจากเตานำเศษสับูที่หลอมเสร็จแล้ว มาเทใส่พิมพ์หล่อด้วยน้ำเพื่อคายความร้อน

ตารางที่ 1 ส่วนผสมสูตรสับู

วัตถุดิบ	ปริมาณ
เศษสับู	300 กรัม
น้ำ	1,100 กรัม
กลีเซอริน	100 กรัม

ที่มา : ศักรินทร์ หงส์รัตนาวรกิจ และคณะ (2565)

3.1.2 กำหนดผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยได้กำหนดผู้เชี่ยวชาญด้านการแกะสลักสับูและขนมไทย โดยเลือกแบบเจาะจงจากสถาบันการศึกษาและสถานประกอบการต่าง ๆ จำนวน 5 คน

3.1.3 สร้างแบบสอบถามการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกชุดขนมมงคลไทยด้วยการแกะสลักสับูจากผู้เชี่ยวชาญ คำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อการกำหนดวิธีให้สีขนมมงคลไทย ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการให้สีขนมมงคลไทย ประกอบด้วย วิธีการลงสี การกำหนดสีที่ใช้ในการผสมลงในเนื้อสับู การกำหนดสีที่ใช้ในการระบายสี

3.2 วิธีการดำเนินงานเพื่อศึกษาความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกชุดขนมมงคลไทยด้วยการแกะสลักสับู

3.2.1 กำหนดประชากร กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ บุคคลทั่วไปจำนวน 100 คน เลือกแบบบังเอิญ

3.2.2 สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกชุดขนมมงคลไทยด้วยการแกะสลักสบู่ โดยแบ่งข้อคำถามออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นข้อคำถามแบบตรวจสอบรายการ (check list) จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา อาชีพ และรายได้/เดือน ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจที่มีต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกชุดขนมมงคลไทยด้วยการแกะสลักสบู่ เป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วน (Rating scale) จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านวัสดุ ด้านประโยชน์ใช้สอย และด้านสถานที่จัดจำหน่าย

3.2.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง จากกลุ่มเป้าหมาย จากนั้นนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาตรวจสอบความเรียบร้อยเพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์

3.2.4 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้สถิติวิเคราะห์ค่าความถี่ และค่าร้อยละ และนำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบความเรียง ในส่วนของความพึงพอใจที่มีต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกชุดขนมมงคลไทยด้วยการแกะสลักสบู่ ใช้ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย นำเสนอในรูปแบบความเรียง

4. ผลการวิจัย

4.1 เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกชุดขนมมงคลไทยด้วยการแกะสลักสบู่

4.1.1 สรุปรูปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ และสามารถสรุปผลได้ ดังนี้

1) ผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 5 คน มีความเห็นว่า ควรใช้วิธีการระบายสีเพื่อให้ขนมมงคลไทยจากการแกะสลักสบู่ มีความเสมือนจริง

2) ผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 5 คน มีความเห็นว่าควรเลือกใช้สีชนิดผงผสมในเนื้อสบู่ ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองแต่เนื่องจากเนื้อของเศษสบู่ที่นำมาหลอมมีสีขาวขุ่น เมื่อมีการผสมสีลงไป ในเนื้อสบู่สีของสบู่ที่ได้เป็นสีเหลืองขุ่น ซึ่งไม่เหมือนกับสีของขนมมงคลไทยของจริง ดังนั้นผู้วิจัยจึงไม่สามารถดำเนินการได้

3) ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน มีความเห็นว่า สีย้อมผ้าบาติก มีความเหมาะสมที่จะนำมาระบายสีขนมมงคลไทย ด้วยเทคนิคการแกะสลักสบู่มากที่สุด โดยผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความเห็นไว้ว่า สีติดทนนานและซึมเข้าเนื้อสบู่ได้ดี อีกทั้งสีจะไม่ซีดจางเมื่อถูกความร้อนหรือแสงแดด และสามารถเล่นสีอ่อนเข้มได้

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะ สรุปได้ว่า ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 1 ให้ความคิดเห็นว่าการหลอมสบู่จากเศษสบู่ที่เกิดการใช้งานแล้วควรตาก หรือผึ่งสบู่ให้แห้งกรอบ แล้วบดให้ละเอียดก่อนนำไปร่อนให้เป็นผงคล้ายแป้ง แล้วจึงนำมาหลอมละลายจะทำให้เนื้อสบู่มีความเนียนนุ่มไม่แข็งหรือจับเป็นก้อน

4.1.2 การประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกชุดขนมมงคลไทยด้วยการแกะสลักสตู และการจัดตกแต่ง

1) การผลิตสตู นำเศษสตูไปตากแดดเป็นเวลา 30 นาที จากนั้นนำมาบดให้ละเอียดและร่อนด้วยตะแกรงร่อนแป้ง ให้ได้ปริมาณ 300 กรัม นำน้ำ 1,100 กรัม เศษสตู 300 กรัม กลีเซอริน 100 กรัม ตั้งไฟ คนเป็นระยะ ๆ ไปในทางเดียวกัน โดยควบคุมตัวแปรคงที่คือความร้อน 80 องศาเซลเซียส ระยะเวลา 20 นาที เมื่อส่วนผสมละลายหมดแล้ว ยกออกจากเตา เทใส่พิมพ์หล่อด้วยน้ำเพื่อคายความร้อน แกะสตูออกจากพิมพ์ซิลิโคน

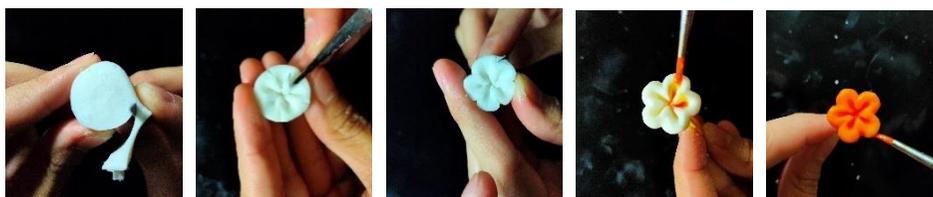
ภาพที่ 1 ขั้นตอนการทำสตู

2) การผสมสี ในการผสมสีเพื่อใช้ในการระบายสีขนมมงคลไทยจากสตูแกะสลัก จะมีอัตราส่วนผสมของสีที่ใช้ในการระบายสตูแกะสลักขนมมงคลไทย ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 อัตราส่วนผสมของสีที่ใช้ในการระบายสีขนมมงคลไทยจากสตูแกะสลัก

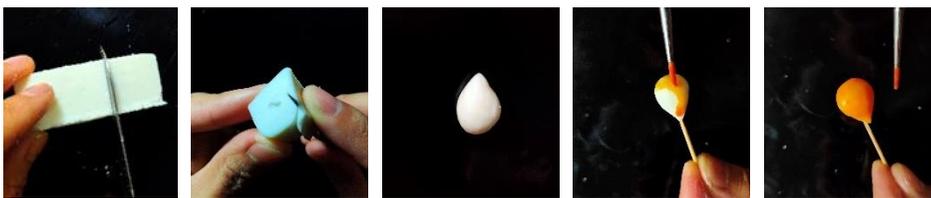
ขนม	สี	ปริมาณสี (กรัม)	น้ำอุ่น (กรัม)
1. ทองหยิบและเสน่ห์จันทร์	สีเหลืองจันทร์	1	50
2. ทองหยอด	สีเหลืองจันทร์	1	50
	สีส้มสด	0.5	
3. ทองเอก ฝอยทอง	สีเหลืองทอง	1	50
เม็ดขนุน ตัวขนมจ่ามงกุฏ			
4. ข้าวเสน่ห์จันทร์	สีน้ำตาล	1	50
5. ฐานแป้นรองขนมจ่ามงกุฏ	สีส้มสด	0.5	150
	สีเหลืองมะนาว	0.5	

3) ขั้นตอนการแกะสลักขนมทองหยิบ และการระบายสีขนมทองหยิบ

ภาพที่ 2 การแกะสลักขนมทองหยิบ และการระบายสีขนมทองหยิบ

4) ขั้นตอนการแกะสลักขนมทองหยอด และการระบายสีขนมทองหยอด

ภาพที่ 3 การแกะสลักขนมทองหยอด และการระบายสีขนมทองหยอด

5) ขั้นตอนการแกะสลักขนมทองเอก และการระบายสีขนมทองเอก

ภาพที่ 4 การแกะสลักขนมทองเอก และการระบายสีขนมทองเอก

6) ขั้นตอนการแกะสลักขนมเสน่ห์จันทร์ ประกอบด้วยขั้นตอน การแกะสลักตัวขนมเสน่ห์จันทร์ การแกะสลักขั้วขนมเสน่ห์จันทร์ การระบายสีขนมเสน่ห์จันทร์ การระบายสีขั้วขนมเสน่ห์จันทร์ และการประกอบขนมเสน่ห์จันทร์

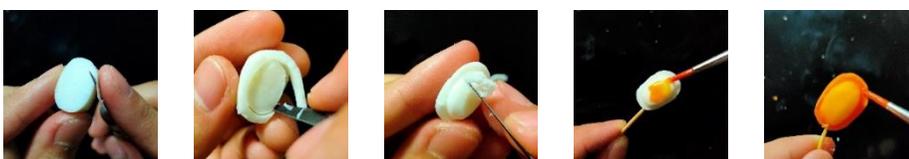
ภาพที่ 5 ขั้นตอนการแกะสลักขนมเสน่ห์จันทร์การระบายสีขั้วเสน่ห์จันทร์

7) การแกะสลักขนมฝอยทอง และการระบายสีขนมฝอยทอง

ภาพที่ 6 การแกะสลักขนมฝอยทอง และการระบายสีขนมฝอยทอง

8) การแกะสลักขนมเม็ดขนุน และการระบายสีขนมเม็ดขนุน

ภาพที่ 7 การแกะสลักขนมเม็ดขนุน และการระบายสีขนมเม็ดขนุน

9) การแกะสลักตัวขนมจำมงกุฏ การแกะสลักฐานแป้งรองขนม การแกะสลัก
เม็ดแตง การระบายสีตัวขนมจำมงกุฏ การระบายสีแป้งสำหรับรองขนม และการประกอบขนม
จำมงกุฏ

ภาพที่ 8 การแกะสลักขนมจำมงกุฏ การระบายสีขนมจำมงกุฏ

10) การจัดตกแต่งขนมมงคลไทยลงภาชนะ ในการจัดตกแต่งขนมมงคลไทย
ลงภาชนะคือการนำ ขนมทองหยิบ ขนมทองหยอด ขนมทองเอก ขนมเส้นที่จันทน์ ขนมฝอยทอง
ขนมจำมงกุฏ ขนมเม็ดขนุน จัดวางลงบนพานขนาด 5 นิ้ว และจัดตกแต่งให้สวยงาม

ภาพที่ 9 การจัดตกแต่งขนมมงคลไทยลงภาชนะ

4.2 ผลการศึกษาความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกชุดขนม
มงคลไทยด้วยการแกะสลักสุ่ม

4.2.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน โดยแสดงค่าความถี่ และค่าร้อยละ

ตารางที่ 3 ค่าความถี่ และค่าร้อยละ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (n=100)

	ข้อมูล	ความถี่	ค่าร้อยละ
1. เพศ	1. หญิง	56	56
	2. ชาย	44	44
	รวม	100	100
2. อายุ	1. 20-29 ปี	40	40
	2. 30-39 ปี	24	24
	3. 40-49 ปี	14	14
	4. ต่ำกว่า 20 ปี	12	12
	5. 50-59 ปี	10	10
รวม	100	100	
3. ระดับการศึกษา	1. ปริญญาตรี	52	52
	2. มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	14	14
	3. ปวส./อนุปริญญา	14	14
	4. ปริญญาโท	10	10
	5. มัธยมศึกษาตอนต้น	10	10
รวม	100	100	
4. อาชีพ	1. นักเรียน/นักศึกษา	34	34
	2. ธุรกิจส่วนตัว	26	26
	3. ลูกจ้าง	16	16
	4. พนักงานรัฐวิสาหกิจ	14	14
	5. รับราชการ/พนักงานของรัฐ	8	8
	6. แม่บ้าน	2	2
รวม	100	100	
5. รายได้ต่อเดือน	1. 10,000-20,000 บาท	38	38
	2. ต่ำกว่า 10,000 บาท	34	34
	3. 20,001-30,000 บาท	16	16
	4. 30,001-40,000 บาท	8	8
	5. 40,001-50,000 บาท	4	4
รวม	100	100	

จากตารางที่ 3 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 100 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 56 เพศชาย คิดเป็นร้อยละ 44 ส่วนใหญ่

อยู่ในช่วงอายุ 20-29 ปี คิดเป็นร้อยละ 40 รองลงมาคือช่วงอายุ 30-39 ปี คิดเป็นร้อยละ 24 ช่วงอายุ 40-49 ปี คิดเป็นร้อยละ 14 ช่วงอายุต่ำกว่า 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 12 และช่วงอายุ 50-59 ปี คิดเป็นร้อยละ 10 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 52 รองลงมาคือ มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. และ ปวส./อนุปริญญา คิดเป็นร้อยละ 14 ระดับปริญญาโท และมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 10 อาชีพส่วนใหญ่ มีอาชีพ นักเรียน/นักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 34 รองลงมาคือ ธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 26 ลูกจ้าง คิดเป็นร้อยละ 16 พนักงานรัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 14 รับราชการ/พนักงานของรัฐ คิดเป็นร้อยละ 8 และแม่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 2 รายได้/เดือนส่วนใหญ่มีรายได้/เดือน 10,000-20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 38 รองลงมารายได้/เดือน ต่ำกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 34 รายได้/เดือน 20,001-30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 16 รายได้/เดือน 30,001-40,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 8 และรายได้/เดือน 40,001-50,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 4

4.2.2 วิเคราะห์ความพึงพอใจที่มีต่อผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกชุดขนมมงคลไทยด้วยการ แกะสลักสปู่จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านวัสดุ ด้านประโยชน์ใช้สอย และด้านสถานที่จัดจำหน่าย

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย และระดับความพึงพอใจที่มีต่อผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกชุดขนมมงคลไทยด้วยการ แกะสลักสปู่ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านวัสดุ ด้านประโยชน์ใช้สอย และด้านสถานที่จัดจำหน่าย

	ข้อมูล	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. ด้านผลิตภัณฑ์	1. รูปแบบการจัด	4.54	0.57	มากที่สุด
	2. ความสวยงาม	4.50	0.54	มากที่สุด
	3. ความเสมือนจริง	4.44	0.64	มากที่สุด
	4. สีสันทัน	4.42	0.60	มากที่สุด
	5. ขนาด/สัดส่วน	4.40	0.57	มากที่สุด
	รวม	4.46		มากที่สุด
2. ด้านวัสดุ	1. ความเหมาะสมของวัสดุที่ใช้	4.70	0.45	มากที่สุด
	2. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	4.60	0.49	มากที่สุด
	3. อายุการใช้งาน	4.56	0.57	มากที่สุด
	รวม	4.62		มากที่สุด

ตารางที่ 4 (ต่อ) ค่าเฉลี่ย และระดับความพึงพอใจที่มีต่อผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกชุดขนมมงคลไทย
ด้วยการแกะสลักสตู ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านวัสดุ ด้านประโยชน์ใช้สอย และด้าน
สถานที่จัดจำหน่าย

	ข้อมูล	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. ด้านประโยชน์ใช้สอย	1. ใช้เป็นของขวัญ/ของที่ระลึก	4.84	0.37	มากที่สุด
	2. ใช้เป็นสื่อการเรียนการสอน	4.36	0.59	มากที่สุด
	3. ใช้ตกแต่งสถานที่	4.02	0.58	มาก
	รวม	4.41		มากที่สุด
2. ด้านสถานที่จัดจำหน่าย	1. ศูนย์จำหน่ายสินค้า OTOP	4.52	0.67	มากที่สุด
	2. ตลาดนัดจตุจักร	4.42	0.67	มากที่สุด
	3. เว็บไซต์	4.42	0.53	มากที่สุด
	4. ศูนย์จำหน่ายผลิตภัณฑ์ ตกแต่งบ้าน	4.00	0.75	มาก
	รวม	4.34		มากที่สุด

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจต่อผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกชุดขนมมงคลไทยด้วยการแกะสลักสตู ด้านผลิตภัณฑ์ โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ที่ค่าเฉลี่ย 4.46 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในรูปแบบการจัดอยู่ในระดับ มากที่สุด ที่ค่าเฉลี่ย 4.54 รองลงมาคือ ความสวยงาม อยู่ในระดับ มากที่สุด ที่ค่าเฉลี่ย 4.50 ความเสมือนจริง อยู่ในระดับ มากที่สุด ที่ค่าเฉลี่ย 4.44 สีสันทัน อยู่ในระดับ มากที่สุด ที่ค่าเฉลี่ย 4.42 และขนาด/สัดส่วน อยู่ในระดับ มากที่สุด ที่ค่าเฉลี่ย 4.40 ตามลำดับ

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจต่อผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกชุดขนมมงคลไทยด้วยการแกะสลักสตู ด้านวัสดุ โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ที่ค่าเฉลี่ย 4.62 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในความเหมาะสมของวัสดุที่ใช้ อยู่ในระดับ มากที่สุด ที่ค่าเฉลี่ย 4.70 รองลงมาคือ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ อยู่ในระดับ มากที่สุด ที่ค่าเฉลี่ย 4.60 และอายุการใช้งาน อยู่ในระดับ มากที่สุด ที่ค่าเฉลี่ย 4.56 ตามลำดับ

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจต่อผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกชุดขนมมงคลไทยด้วยการแกะสลักสตู ด้านประโยชน์ใช้สอย โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ที่ค่าเฉลี่ย 4.41 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในการใช้ของขวัญ/ของที่ระลึก อยู่ในระดับ มากที่สุด ที่ค่าเฉลี่ย 4.84 รองลงมาคือใช้เป็นสื่อการเรียนการสอน อยู่ในระดับ มากที่สุด ที่ค่าเฉลี่ย 4.36 และใช้ตกแต่งสถานที่ อยู่ในระดับ มาก ที่ค่าเฉลี่ย 4.02 ตามลำดับ

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจต่อผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกชุดขนมมงคลไทยด้วยการแกะสลักสตู ด้านสถานที่จัดจำหน่าย โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ที่ค่าเฉลี่ย 4.34 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในการจัดจำหน่ายศูนย์จำหน่ายสินค้า OTOP อยู่ในระดับ มากที่สุด ที่ค่าเฉลี่ย 4.52 รองลงมาคือ ตลาดนัดจตุจักรและเว็บไซต์ อยู่ในระดับ มากที่สุด ที่ค่าเฉลี่ย 4.42 และศูนย์จำหน่ายผลิตภัณฑ์ตกแต่งบ้าน อยู่ในระดับ มาก ที่ค่าเฉลี่ย 4.00 ตามลำดับ

5. อภิปรายผล

5.1 เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกชุดขนมมงคลไทยด้วยการแกะสลักสบู

ผู้วิจัยได้นำสูตรสบูของศักรินทร์ หงส์รัตนารกิจ และคณะ (2565) มาใช้เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ขนมมงคลไทย ด้วยเทคนิคการแกะสลักสบู ซึ่งเนื้อสบูละเอียด เนียน นุ่ม แกะได้ง่าย วิธีการลงสีให้เสมือนจริง ผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่เลือกวิธีการระบายสีขนมมงคลไทยเพื่อมีสีเสมือนจริงมากที่สุด สีที่ใช้การระบายสีผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่เลือกสีย้อมผ้าบาติก ในการนำมาระบายสีขนมมงคลไทยด้วยเทคนิคการแกะสลักสบู โดยให้ความเห็นไว้ว่า สีติดทนนานไม่ซีดจางเมื่อถูกความร้อนหรือแสงแดด สีสดใส ซึมเข้าเนื้อสบูได้ดี และสามารถระบายสีอ่อนเข้มได้ ซึ่งสอดคล้องกับ บุรินทร์ภัทร ชูวงศ์ (2553) กล่าวว่า สีที่ใช้ระบายบนผิวสบูนั้น นิยมใช้สีชนิดผงนำมาละลายน้ำ ซึ่งได้แก่ สีผสมอาหาร สีย้อมผ้า สีย้อมผ้าบาติก เป็นต้น นอกจากนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของศักรินทร์ หงส์รัตนารกิจ และคณะ (2565) การพัฒนาของที่ระลึกด้วยการแกะสลักสบูในรูปแบบผักเครื่องจิ้ม มีการนำสีย้อมผ้าบาติกมาระบายผักเครื่องจิ้มด้วยเทคนิคการแกะสลักสบูซึ่งสีติดทนนานและซึมเข้าเนื้อสบูได้ดี อีกทั้งสีจะไม่ซีดจางเมื่อถูกความร้อนหรือแสงแดด และสามารถระบายสีอ่อนเข้ม

5.2 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกชุดขนมมงคลไทยด้วยการแกะสลักสบู

5.2.1 ด้านผลิตภัณฑ์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความพึงพอใจด้านรูปแบบการจัด อยู่ในระดับ มากที่สุด ที่ค่าเฉลี่ย 4.54 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้วิจัยได้นำหลักการทางศิลปะมาจัดขนมมงคลไทยจากสบูแกะสลัก ด้วยการจัดวางขนมแต่ละชนิดเป็นหมวดหมู่รวมกันไว้ในพานเบญจรงค์ที่มีขนาดไม่ใหญ่หรือเล็กจนเกินไปอย่างเป็นระเบียบ เรียบร้อย สวยงาม ดึงดูดสายตาผู้คนที่สอดคล้องกับงานวิจัยของศักรินทร์ หงส์รัตนารกิจ และคณะ (2565) การพัฒนาของที่ระลึกด้วยการแกะสลักสบูในรูปแบบผักเครื่องจิ้ม มีการเลือกใช้ขนาดภาชนะที่ไม่ใหญ่หรือเล็กจนเกินไป การจัดใส่ภาชนะเรียงซ้อนกันเป็นหมวดหมู่ในแต่ละชนิด ยังสอดคล้องกับ มณีรัตน์ จันทนะผลิน (2544) กล่าวว่า การจัดสบูแกะสลักอย่างมีศิลปะ มีวิธีการและรูปแบบที่สวยงามย่อมช่วยส่งเสริมให้ผลงานมีคุณค่าขึ้น ในทางตรงกันข้ามผลงานแกะสลักสบูจะถูกลดคุณค่าของความงามลงไปถ้าปราศจากการจัดที่ถูกต้องมีศิลปะ

5.2.2 ด้านวัสดุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความพึงพอใจด้านความเหมาะสมของวัสดุที่ใช้ อยู่ในระดับมากที่สุด ที่ค่าเฉลี่ย 4.70 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากในท้องตลาดมีการประดิษฐ์ขนมมงคลไทยด้วยดินปั้นต่าง ๆ ดังนั้นเมื่อมีการนำเอาสบูมาแกะสลักเป็นขนมมงคลไทยซึ่งมีกลิ่นหอมและสามารถระบายสีได้เหมือนขนมจริงและเก็บรักษาไว้ได้นาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศักรินทร์ หงส์รัตนารกิจ และคณะ (2565) การพัฒนาของที่ระลึกด้วยการแกะสลักสบูในรูปแบบผักเครื่องจิ้ม ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความพึงพอใจด้านวัสดุที่ใช้ ซึ่งสบูที่มีกลิ่นหอมนำมาแกะสลักให้มีลักษณะลวดลายรูปแบบเช่นเดียวกับการแกะสลักผักเครื่องจิ้ม แล้วนำมาระบายสีให้เสมือนจริง มีความแปลกใหม่จากผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกที่มีอยู่ในท้องตลาด ยังสอดคล้องกับ บุรินทร์ภัทร ชูวงศ์ (2553) กล่าวว่า สบูก่อนมีหลากหลายสีและกลิ่น เป็นอีกวัตถุดิบหนึ่งที่สามารถนำมาแกะสลักให้เกิดลวดลายที่สวยงามได้ ด้วยคุณสมบัติของสบูต้องมีความนิ่ม และความเหนียวของสบูจึงสามารถนำมาแกะสลักลวดลายได้ และยังสอดคล้องกับแสงอรุณ เชื้อวงษ์บุญ (2542)

กล่าวว่า การพัฒนารูปแบบการแกะสลักสบู่ โดยเฉพาะการแกะสลักสบู่ที่เลียนแบบของสดจะเก็บไว้ได้นาน เพิ่มความน่าสนใจในการเลือกซื้อและยังช่วยในด้านเศรษฐกิจ

5.2.3 ด้านประโยชน์ใช้สอย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความพึงพอใจด้านของขวัญ/ของที่ระลึก อยู่ในระดับ มากที่สุด ที่ค่าเฉลี่ย 4.84 ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากขนมมงคลไทยมีลักษณะโดดเด่นเหมือนจริง เป็นที่น่าจดจำ และมีขนาดที่เหมาะสมกับการนำไปเป็นของที่ระลึก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศักรินทร์ หงส์รัตนารกิจ และคณะ (2565) การพัฒนาของที่ระลึกด้วยการแกะสลักสบู่ในรูปแบบผักเครื่องจิ้ม ด้านคุณค่าและประโยชน์ใช้สอยพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในการใช้เป็นของที่ระลึกอยู่ในระดับมากที่สุด ผลผลิตภัณฑ์ผักเครื่องจิ้มด้วยเทคนิคการแกะสลักสบู่มีขนาดรูปร่างที่เหมาะสมมีเอกลักษณ์ความเป็นไทย เหมาะที่จะใช้เป็นของที่ระลึกสำหรับชาวต่างชาติที่มาเที่ยวประเทศไทย สอดคล้องกับ ฐปนัท แก้วปาน และคณะ (2563) กล่าวว่า การออกแบบผลิตภัณฑ์เป็นกระบวนการที่ตอบสนองความต้องการของมนุษย์ทางกายภาพ เพื่อการใช้สอยที่อำนวยความสะดวกสบาย และเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิต คำนึงถึงความงามให้ดียิ่งขึ้นตามความเหมาะสม อาจเป็นการปรับปรุงหรือสร้างใหม่ภายใต้การสร้างสรรค์ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของสุกัญญา จันทกุล และคณะ (2561) การออกแบบผลิตภัณฑ์สบู่แกะสลักซึ่งผลิตภัณฑ์มีความเหมาะสมในการเป็นของขวัญของที่ระลึก อยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน

5.2.4 ด้านสถานที่จัดจำหน่าย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความพึงพอใจศูนย์จำหน่ายสินค้า OTOP อยู่ในระดับ มากที่สุด ที่ค่าเฉลี่ย 4.52 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกชุดขนมมงคลไทยด้วยการแกะสลักสบู่เหมาะที่จะเป็นของตกแต่งของที่ระลึกและของฝาก และสถานที่จัดจำหน่ายที่ศูนย์สินค้า OTOP เป็นสถานที่รวมสินค้าของฝากสินค้างานฝีมือ อันขึ้นชื่อและเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศักรินทร์ หงส์รัตนารกิจ และคณะ (2564) การพัฒนาผลิตภัณฑ์ผีตาโขนจากดินปั้นกากมะพร้าว ซึ่งเป็นการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ผีตาโขนจากดินปั้นกากมะพร้าวที่เป็นเอกลักษณ์ของอำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย ทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจในการจัดจำหน่ายงานสินค้า OTOP อยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน

6. องค์ความรู้ใหม่

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกชุดขนมมงคลไทยด้วยการแกะสลักสบู่ เป็นการพัฒนาผลิตภัณฑ์สบู่แกะสลักรูปแบบขนมมงคลไทย 7 ชนิด ได้แก่ ขนมทองหยิบ ขนมทองหยอด ขนมทองเอก ขนมเสน่ห์จันทร์ ขนมฝอยทอง ขนมจ่ามงกุฎ ขนมเม็ดขนุน ซึ่งขนมมงคลไทยเป็นเอกลักษณ์ด้านวัฒนธรรมประจำชาติไทยอย่างหนึ่งที่เป็นที่รู้จักทั้งชาวไทยและต่างชาติ และมีความหมายมงคลเหมาะสำหรับการพัฒนาเป็นของที่ระลึกและสามารถเป็นส่วนหนึ่งของการขยายตลาดของที่ระลึกในประเทศไทย นอกจากนั้นการแกะสลักสบู่สามารถเป็นแนวทางสำหรับผู้สนใจนำไปพัฒนาต่อยอดความรู้ สร้างผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกรูปแบบต่าง ๆ เพื่อสร้างรายได้ และเพื่ออนุรักษ์งานศิลปวัฒนธรรมของชาติให้คงอยู่ต่อไป

7. สรุป

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกชุดขนมมงคลไทยด้วยการแกะสลักสับ และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกชุดขนมมงคลไทยด้วยการแกะสลักสับ พบว่าผลการวิจัยการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกชุดขนมมงคลไทยด้วยการแกะสลักสับ สรุปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ และสามารถสรุปผลได้ ดังนี้ วิธีการลงสีที่เหมาะสมที่สุดให้ได้สีของขนมที่เหมือนจริงใช้วิธีการระบายสี สีที่เหมาะสมที่จะนำมาผสมในเนื้อสับ และสีที่เหมาะสมที่จะนำมาระบายสีสับ คือสีเขียนผ้าบาติก

ความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกชุดขนมมงคลไทยด้วยการแกะสลักสับ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จากการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 100 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 56 อยู่ในช่วงอายุ 20-29 ปี คิดเป็นร้อยละ 40 วุฒิการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 52 ประกอบอาชีพ นักเรียน/นักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 34 และรายได้ต่อเดือน 10,000-20,000 คิดเป็นร้อยละ 38 ความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์ขนมมงคลไทยด้วยเทคนิคการแกะสลักสับ ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ที่ค่าเฉลี่ย 4.46 ด้านวัสดุ โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ที่ค่าเฉลี่ย 4.62 ด้านประโยชน์ใช้สอย โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ที่ค่าเฉลี่ย 4.41 และด้านสถานที่จัดจำหน่าย โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ที่ค่าเฉลี่ย 4.34

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับเศษสับเหลือใช้ในงานแกะสลักเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพและส่งเสริมรายได้ให้กับผู้ที่สนใจด้านงานแกะสลัก เพิ่มผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกในรูปแบบขนมไทยที่มีชื่ออันมงคลซึ่งสามารถนำไปใช้ให้เหมาะกับเทศกาลหรือโอกาสต่าง ๆ

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

การใช้สีชนิดผงผสมในเนื้อสับไม่สามารถดำเนินการได้ เนื่องจากเนื้อของเศษสับที่นำมาหลอมมีสีขาวขุ่น เมื่อมีการผสมสีลงไปเนื้อสับแล้ว สีของสับที่ได้เป็นสีเหลืองขุ่น ซึ่งไม่เหมือนกับสีของขนมมงคลไทยของจริง และการจัดตกแต่งขนมมงคลไทยด้วยการแกะสลักสับสามารถจัดลงในภาชนะที่หลากหลาย เช่น ภาชนะแก้ว ภาชนะกระเบื้อง ภาชนะไม้ หรือสามารถจัดขนมแยกใส่ภาชนะในแต่ละชนิด

8.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

สามารถนำเศษสลักสับไปทำผลิตภัณฑ์ประเภทของที่ระลึกรูปแบบต่าง ๆ ของตกแต่งบ้าน

9. กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่องการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกชุดขนมมงคลไทยด้วยการแกะสลักสับสำเร็จ ลุล่วงไปได้ด้วยดี ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน ที่ได้สละเวลาอันมีค่าช่วยเหลือให้คำแนะนำ และข้อเสนอแนะในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกชุดขนมมงคลไทยด้วยการแกะสลักสับ ขอขอบพระคุณอาจารย์สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ประยุกต์ทุกท่าน รวมทั้งขอขอบคุณมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร สถานที่ทำงานที่ทำให้มีความรู้และประสบการณ์ในการทำงานด้านงานแกะสลัก

10. เอกสารอ้างอิง

- ฐปณิต แก้วปาน, สราวุธ อิศรานูวัฒน์ และจรียา แผลงนอก. (2563). หลักการและแนวคิดในการออกแบบผลิตภัณฑ์. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์*, 22(2), 161-182.
- บุรินทร์ภัทร ชวงค์. (2553). *การแกะสลักสบู่ ประดิษฐ์กรรมด้วยปลายมิด*. โอเดียนสโตร์.
- มณีนีรัตน์ จันทร์นะผลิน. (2544). *เพราะพลั่วสบู่หอม*. อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน).
- วิภาวัน จุลยา. (2557). *ขนมมงคลไทย*. เพชรประกาย.
- ศักรินทร์ หงส์รัตนาวรกิจ, สารีกา จันทร์ทิมา และสุพรรณวดี เลิศสพุง. (2564). การพัฒนาผลิตภัณฑ์ ผีตาโชนจากดินปั้นกากมะพร้าว. *วารสารเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร*, 3(2), 27-41.
- ศักรินทร์ หงส์รัตนาวรกิจ, จิตาภา สุภามาลา และปัทมปาณี สีสุราช. (2565). การพัฒนาของที่ระลึก ด้วยการแกะสลักสบู่ในรูปแบบผักเครื่องจิ้ม. *วารสารวิชาการและวิจัย มทร.พระนคร สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 6(1), 50-61.
- สุกัญญา จันทกุล, ศักรินทร์ หงส์รัตนาวรกิจ, สมปรารถนา สุขสละ, ธนพรรณ บุญรัตกลิน, ดรุณี โอัจจรียาพิทักษ์ และสุรียา เทพิน. (2561). การออกแบบผลิตภัณฑ์สบู่แกะสลัก. *วารสารสวนสุนันทาวิชาการและวิจัย*, 12(2), 43-56.
- แสงอรุณ เชื้อวงศ์บุญ. (2542). *การแกะสลักสบู่*. บริษัท พี เอ ลิฟวิ่ง จำกัด.